

CHC Helicopter
Luchthavenweg 18
1786 PP Den Helder
The Netherlands

P: +31 (0) 223 677555
E: netherlands@chcheli.com
Chamber of Commerce
Amsterdam: 37072218
CHCheli.com

FNV Luchtvaart
T.a.v. J. van den Brink (Bestuurder)
Derkinderenstraat 2-8
1062 DB Amsterdam
Postbus 9239
1006 AE Amsterdam

Verstuurd per e-mail [luchtvaart@fnv.nl en jan.vandenbrink@fnv.nl]

Datum: 19 mei 2020

Onderwerp: Chroom-6

Geachte heer van den Brink / Beste Jan,

In reactie op uw brieven van 26 februari 2019 respectievelijk 14 maart 2019 wil ik u hierbij informeren betreffende de stand van zaken alsmede de aanpak van Chroom-6 door CHC.

Allereerst onze excuses voor de vertraging in de beantwoording van deze brieven. Tevens wil ik u danken voor de wijze waarop en de mate van detailniveau waarin u ons bevraagt.

Tot mijn spijt moet ik vaststellen dat CHC in de voorgaande perioden niet alert en doortastend heeft gehandeld m.b.t. Chroom-6; hierdoor zijn een aantal aspecten pas in een laat stadium opgepakt en tot uitvoer gebracht.

In de afgelopen periode zijn wij ons daarom in versneld tempo gaan richten op Chroom-6 binnen onze organisatie. Wij zijn ons zeer bewust van de potentiële ernst van de situatie.

Nadat CHC kennis heeft genomen over de mogelijke gevaren die blootstelling aan Chroom-6 tot gevolg kan hebben, zijn onmiddellijk verschillende onderzoeken gestart en uitgevoerd. Deze onderzoeken, intern alsmede extern, zijn gericht op alle facetten van Chroom-6.

CHC heeft het onafhankelijke onderzoeksbureau SGS Nederland verzocht enkele onderzoeken uit te voeren binnen de CHC-faciliteiten op Den Helder Airport alsmede op de onderhoudswerkzaamheden die in potentie gelieerd kunnen worden aan een mogelijke Chroom-6 blootstelling.

Doel van deze onderzoeken was om ondermeer vast te stellen of Chroom-6 deeltjes zijn achtergebleven in de veegmonsters die genomen zijn op verschillende oppervlakken en locaties binnen de CHC-onderhoudsfaciliteiten. Tevens is onderzoek uitgevoerd door middel van het nemen van luchtmonsters, om vast te stellen wat de actuele luchtkwaliteit binnen de onderhoudsfaciliteiten is. Ook zijn helikopter plaatwerkdelen geanalyseerd of in de verschillende verf- en/of beschermlagen Chroom-6 deeltjes zijn opgesloten welke eventueel bij werkzaamheden vrij zouden kunnen komen. Uit de onderzoeken is het volgende gebleken.

CHC Helicopter

Luchthavenweg 18
1786 PP Den Helder
The Netherlands

P: +31 (0) 223 677555
E: netherlands@chcheli.com
Chamber of Commerce
Amsterdam: 37072218

CHCheli.com

Blootstellingsonderzoek

Uit de analyse op de verschillende **veegmonsters** is gebleken dat Chroom-6 deeltjes zijn aangetroffen op een aantal lokaties binnen de hangar faciliteiten. Het is niet meer te achterhalen wanneer en bij welke werkzaamheden deze Chroom-6 deeltjes in het verleden zijn vrijgekomen.

CHC heeft hierop, geadviseerd door het onderzoeksbureau SGS, offertes aangevraagd bij een aantal bedrijven om te bepalen hoe deze vuilresten inclusief de Chroom-6 deeltjes verwijderd kunnen worden.

Het onderzoek op de aanwezigheid van Chroom-6 deeltjes in **verf- en/of beschermlagen** van enkele helikopter plaatonderdelen heeft uitgewezen dat in één reparatie plaatonderdeel sporen zijn gevonden van Chroom-6 deeltjes.

Dit is te verklaren door de behandeling van helikopter plaatonderdelen met de stof Alodine wat reeds door CHC geïdentificeerd is als mogelijke bron van het Chroom-6.

Uit de gehele analyse is vastgesteld dat bij twee soorten werkzaamheden eventueel Chroom-6 deeltjes vrij kunnen komen. Bij het initieel behandelen van plaatmateriaal met de stof Alodine alsmede bij het schuren aan plaatmateriaal ingeval van reparatie of modificatie.

Daar aangetoond is dat er geen Chroom-6 deeltjes in de toepaste verfsoorten zit en wel in de beschermingslaag eronder, dient daar rekening mee gehouden te worden indien door de verflagen heen geschuurd wordt.

CHC heeft hierop het onderzoeksbureau SGS gevraagd een offerte uit te brengen om onderzoek te doen naar de actuele blootstelling tijdens bepaalde werkzaamheden. Het onderzoeksbureau heeft, door middel van het nemen van **luchtmonsters**, eveneens onderzoek uitgevoerd op de actuele luchtkwaliteit binnen de onderhoudsfaciliteiten van CHC.

De uitgebreide luchtmetingen in de hangaars hebben uitgewezen dat er geen Chroom-6 deeltjes in de luchtmonsters zijn aangetroffen boven de rapportagegrens.

Voor een toetsing aan de grenswaarde tijdens representatieve werkzaamheden, heeft CHC het onderzoeksbureau SGS gevraagd een offerte uit te brengen om daar onderzoek naar te doen. Op basis van de resultaten uit dit blootstellingsonderzoek, kunnen de reeds genomen maatregelen geëvalueerd worden alsmede de vervolgstappen worden bepaald.

Persoonlijke beschermingsmiddelen

CHC heeft intern onderzoek uitgevoerd welke persoonlijke beschermingsmiddelen benodigd zijn om eventuele blootstelling te kunnen minimaliseren. Hierbij is gekeken naar de verschillende productspecificaties en geldende industriestandaarden.

Een inventarisatie van de beschikbare persoonlijke beschermingsmiddelen wees uit dat aanvullingen hierop benodigd waren. De vereiste aanvullingen hebben plaatsgevonden waarop thans voor een ieder de juiste middelen beschikbaar zijn. Op het gebruik en de selectie bij de verschillende werkzaamheden, zijn de mensen geïnstrueerd.

Faciliteiten

Eveneens is gekeken naar de geschiktheid van de huidige faciliteiten om eventueel werkzaamheden te verrichten waarbij chroom 6 houdende stoffen vrij zouden kunnen komen.

Geconstateerd is dat de huidige faciliteiten alsmede de gereedschappen niet geheel geschikt zijn om deze werkzaamheden zonder risico op mogelijke blootstelling uit te voeren. Daarop wordt thans gekeken naar de mogelijkheden om facilitaire aanpassingen door te voeren en speciale gereedschappen aan te schaffen.

Tevens wordt parallel bekeken of deze werkzaamheden binnen CHC gecontinueerd moeten worden of dat deze uitbesteed kunnen worden aan gespecialiseerde bedrijven.

Maatregelen

De beschikbaarheid van alternatieve, niet-Chroom-6 houdende stoffen is in onderzoek waarvoor samenwerking is gezocht met de vliegtuigfabrikant. Alternatieven dienen eerst goedgekeurd te worden door de fabrikant alsmede de certificerende luchtvaartautoriteit voordat het mag worden toegepast. Resultaten laten nog op zich wachten.

Om alle processen goed te beheren en te ondersteunen, worden thans de nodige procedures opgesteld en uitgerold. Het gebruik van de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen, schoonmaakvoorschriften, etc. Tevens is een gevaarlijke stoffen register opgesteld en wordt gezocht naar de beste en meest effectieve manier om het persoonlijke blootstellingsregister op te zetten en te beheren.

Zoals in het hierboven geschetste beeld van de CHC HN organisatie, dient vastgesteld te worden dat nog niet alle aspecten welke in uw vragen naar voren komen, al geheel zijn geïmplementeerd en/of volledig zijn uitgerold.

1. Initieel was, zoals de gehele Nederlandse industrie, het voor ons onduidelijk dat bij verschillende werkzaamheden eventueel kankerverwekkende stoffen vrij zouden kunnen komen. Eerdere RI&E-rapportages hebben daar geen melding van gemaakt zodat de urgentie om een blootstellingsregister op te zetten, niet geheel overzien werd.

Uit ons onderhoudsbeheersysteem kan vastgesteld worden welke stoffen tijdens bepaalde werkzaamheden gebruikt zijn, echter niet specifiek door wie en hoe lang alsmede de vereiste aanvullende gegevens. Thans wordt onderzocht hoe dit op de meest effectieve wijze ingericht kan worden.

2. Nadat duidelijk werd dat bepaalde werkzaamheden mogelijk hogere risico's met zich meebrengt, is het personeel geïnformeerd over de stand van zaken alsmede over de te nemen stappen om de actuele blootstelling vast te stellen en daarop de preventieve maatregelen uit te zetten.
3. Na de vermeldingen in de media begin 2019 en de brieven van uzelf en de NVLT hebben wij een nieuwe volledige RI&E laten uitvoeren waarin de mogelijke blootstelling aan Chroom 6 in de RI&E-scope is opgenomen. De mogelijke blootstelling aan Chroom 6 is bevestigd in het RI&E-rapportage. Op hoofdlijnen vermeldt de RI&E dat nog niet alle verplichting worden nageleefd zijnde de inventarisatie welke werkzaamheden het betreft, het eenduidig registreren van blootstelling alsmede het markeren van de locatie waar eventueel met deze stoffen gewerkt wordt.

4. Eerlijkheidshalve heeft CHC in de periode vóór het aanscherpen van de grenswaarde, deze niet actueel toegepast. Pas na de vermeldingen in de media alsmede via uw brieven, is CHC hier actie op gaan nemen. Zoals eerdergenoemd, laat CHC een actueel blootstellingsonderzoek uitvoeren om vast te kunnen stellen of tijdens bepaalde werkzaamheden de grenswaarde wordt overschreden en daarop maatregelen genomen moeten worden. Dit onderzoek zal halverwege 2020 worden uitgevoerd.
5. CHC heeft onderzoek laten uitvoeren om vast te stellen of in het verleden werknemers mogelijk blootgesteld zijn geweest. Uit de analyses op de veegmonsters is gebleken dat op enkele locaties in de onderhoudsfaciliteiten Chroom-6 sporen zijn gevonden. Tevens zijn luchtmetingen verricht waaruit is gebleken dat er actueel geen Chroom-6 sporen in de lucht aanwezig zijn. De uitkomsten van de metingen zijn volledig gedeeld met de Ondernemingsraad. Na afronding van het actuele blootstellingsonderzoek, wat plaats zal vinden eveneens op enkele locaties binnen de onderhoudsfaciliteiten, zullen de resultaten uiteraard met de Ondernemingsraad worden gedeeld.

Op dit vlak is CHC dus nog in de onderzoekende fase in hoeverre er blootstelling heeft plaatsgevonden en in welke mate er grenswaarden zijn overschreden. CHC zal hierbij uiteraard de vereisten van betreffende ARBO-wet/besluit in acht nemen.
6. Zoals eerder gesteld heeft CHC onderzoek laten uitvoeren op de aanwezigheid van Chroom-6 sporen in de lucht. Uit de analyse is gebleken dat actueel geen sporen zijn aangetroffen. Tijdens de actuele blootstellingsonderzoeken tijdens enkele werkzaamheden, zullen de grenswaarden worden getoetst. Wederom zullen de resultaten volledig gedeeld worden met de Ondernemingsraad.
7. Uit ons onderhoudsbeheersysteem kan vastgesteld worden welke stoffen tijdens bepaalde werkzaamheden gebruikt zijn, echter niet specifiek door wie en hoe lang alsmede de vereiste aanvullende gegevens. Thans wordt onderzocht hoe dit op de meest effectieve wijze ingericht kan worden. Hierbij zullen uiteraard alle vereisten in ogenschouw worden genomen. Na het actuele blootstellingsonderzoek zal dit, indien benodigd, volledig worden opgezet en geïmplementeerd in onze bedrijfsprocessen.

Naar aanleiding van uw opmerkingen over de werkwijzen, kunnen wij stellen deze problematiek uiterst serieus te nemen en alle processen nader te bekijken. Waar reeds benodigd en mogelijk, zijn verschillende maatregelen reeds doorgevoerd.

Toch nodig ik u hierbij nogmaals uit om samen te werken aan het verder te verbeteren van de werkwijzen waarbij wij open staan voor uw suggesties en bereid zijn de onderzoeksrapportages en verdere onderzoeksplannen ter inzage beschikbaar te stellen.

Thans worden gesprekken gevoerd met andere bedrijven om ervaringen en ideeën uit te wisselen. Indien een luchtvaartbreed onderzoek plaats gaat vinden zal CHC uiteraard haar medewerking hieraan verlenen

Met vriendelijke groet,

Quinten Hergaarden

Base Manager - Southern North Sea (DHR, HUY and NWI)
Managing Director / Accountable Manager - CHC Helicopters Netherlands B.V.